Tulevaisuusvaliokunnan sihteeristö **26.11.2021**

Tulevaisuuslukutaito -koulutus

Tulevaisuusvaliokunnassa on tällä vaalikaudella keskusteltu tulevaisuuslukutaidon merkityksestä. Tulevaisuusvalta ja tulevaisuuskeskustelun demokratisoituminen mainitaan jo nk. Vaasan paperissa, jossa valiokunta syksyllä 2019 veti yhteen mahdollisia painopistealueita tälle vaalikaudelle. Valiokunta on myös lausunnossaan EU:n strategisesta ennakoinnista (TuVL 3/2021 vp — E 130/2020 vp) todennut seuraavaa:

> *Tulevaisuusvaliokunta toteaa, että todellinen strateginen ennakointi ei ole niinkään haluttujen tulevaisuuksien ja poliittisten päätösten parempaa perustelemista ylhäältä alaspäin, vaan tulevaisuusviisauden ja muutoskyvykkyyden lisäämistä moniäänisessä ja koko ajan muuttuvassa toimintaympäristössä. Juuri tästä näkökulmasta strateginen ennakointi on EU-komission peräänkuuluttaman resilienssin perusrakenteita. Sen tulisi olla yhteiskunnan läpäisevä kansalaistaito, tulevaisuuslukutaito. Ennakointikyvykkyyttä tulee siksi vahvistaa niin hallinnossa kuin muissakin instituutioissa, organisaatioissa sekä kansalaisten keskuudessa.*
>
> *Tulevaisuusvaliokunta ehdottaa, että tulevaisuuskasvatus tuodaan osaksi opetussuunnitelmia koko EU:n alueella. Lisäksi tulevaisuuslukutaidon koulutusta tulee tarjota systemaattisesti hallinnolle ja päätöksentekijöille koko EU:n alueella.*

Tähän ajatukseen liittyen valiokunnassa on keskusteltu myös siitä, että tulevaisuusvaliokunta voisi itse pilotoida päättäjille suunnattua tulevaisuuslukutaidon koulutusta. Tausta-ajatuksena on, että päättäjien ei tulisi pelkästään kuulla asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä tietoa nykyisistä ja tulevaisuudessa mahdollisista kehityskuluista vaan kehittää myös omaa tulevaisuusajatteluaan, tulevaisuuslukutaitoaan ja tulevaisuussivistystään: eli kykyä ajatella ja jäsentää mahdollisia tulevaisuuksia ja omaa suhdettaan niihin. Tällaiset kyvyt saattaisivat olla hyödyllisiä kansanedustajan työssä yleisemminkin ja auttavat myös moniulotteisen asiantuntijatiedon tulkinnassa.

Valiokunnan on mahdollista tilata itselleen tulevaisuuslukutaitoon liittyvää koulutusta tai valmennusta kevätkaudelle 2022. Mikäli tällainen koulutuskokeilu koettaisiin hyödylliseksi, voi sitä palautteen perusteella kehittää ja ehdottaa myös seuraavalla vaalikaudella aloittavan tulevaisuusvaliokunnan jäsenten työn tueksi. Hyvien käytäntöjen vakiinnuttua koulutuksen voisi mahdollisesti skaalata muillekin kansanedustajille.

Jotta valiokunta voisi päättää tulevaisuusvalmennuksen tarpeesta ja toteutustavasta, on syytä ensin tutustua vaihtoehtoihin. Esille valiokunnan keskusteluissa ovat nousseet Sitran Tulevaisuustaajuus-koulutus sekä Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen tulevaisuuslukutaidon koulutustarjonta.

Asiantuntijat esittelevät nämä konseptit valiokunnalle joulukuussa:

- pe 3.12. Mikko Dufva, Sitra: Tulevaisuustaajuus
- ke 8.12. Johanna Ollila, Tulevaisuuden tutkimuskeskus: Tulevaisuusvalmennus

Kuultuaan esittelyt valiokunta voi päättää, toteutetaanko näistä kumpaakaan tai kumpikin. Tarvittaessa voidaan myös jatkaa kuulemisia. Tulevaisuusajattelun kehittämisestä voidaan kuulla myös yksittäisiä tulevaisuudentutkijoita, kuten Elina Hiltusta (What's Next Consulting Oy).